

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/4 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A társadalmi béke útján.

Budapest, december 23.

(a.) A nagy politikában szünet van, még pedig ezuttal igazi szünet. A karácsony-ünnep csendjét nem háborítják égető kérdések, a hivatalos vakációban is tovább vibráló izgalmak. Van tehát idő és alkalom olyan dolgokat is megbeszélni, amelyekről rendszerint elvonják a figyelmet a napi politika eseményei.

A napi politika eseményei közben szinte észrevétlenül történt valami ezen a héten, amelynek legalább is szimpomatikus jelentősége van akkora, hogy érdemes visszatérni reá és egy-két percet rászánni a méltatására. Munkásügyekről vitatkoztak, szociálpolitikai ellentétek körül disputáltak egy előkelő társadalmi szervezet kebelében, még pedig olyan elemek, akik nálunk nem igen szoktak ezekről a dolgokról együtt, színről-színre vitatkozni. A munkáskérdésről beszélnek nálunk mostanában sokat, sokfelé s sokféleképpen. Beszélnek róla politikusok a parlamentben, publicisták a sajtóban, tudósok a tudományos egyesületekben, a gyakorlati közgazdaság emberei a közgazdasági társulatokban, továbbá munkások a szakegyesületekben és népgyűléseken. Ezeket felül pedig hivatalos urak is, legkivált rendőri szempontból érdeklődnek a munkáskérdés iránt. Csak éppen az nem szokott megtörténni, hogy a munkások és a munkaadók, vagy szabatosabban, a szocialisták és a polgári társadalom emberei találkoznak békekészen és veszekedés, gyűlölködés helyett egymást kapacitálni, egymást nem legyőzni, hanem meggyőzni, az ellentéteket nem kiélesíteni, hanem tompítani igyekezzenek. Kivált a munkások szocialista részén jelentkezik a harc engesztelhetetlennek, kiegyenlíthetetlennek; olyannak, amelyben méltányos békekötésre nem gondolnak,

hanem csakis győzelemre s az ellenség teljes elpusztítására. A polgári társadalom már sokkal engesztelékenyebb. Arról a részről nemcsak hajlandóság, hanem cselekedet is jelentkezik, amely a harc leszerelésére irányul. Munkásvédelmi törvényeink eléggé örvendetes módon szaporodnak és nagyjában jó nyomon haladnak, noha a Nyugat legtöbb államától messzire vagyunk még. Társadalmi téren is vannak már és keletkeznek is egyre olyan intézményeink, amelyek a munkásnyomorúság enyhítését szolgálják. Ámde mindezek a törekvések, egyébként hiányosságaik mellett — legnagyobb az, hogy nem hatnak ki az egész társadalom minden rétegére — főképpen nagyon egyoldalúak. A munkáskérdést tisztára a humanizmus szempontjából fogják fel és szinte tökéletesen figyelmen kívül hagyják a proletárság törekvéseinek másik oldalát, azt, amely nemcsak *kenyeret*, hanem *jogokat* is követel. A politikai agitáció incidentaliter fölveti ugyan az általános, titkos választás kérdését, de ez semmi egyéb a pártpolitika agitatórius eszköznél, amelynek a modern szociálpolitikához semmi köze. Mindenekelőtt pedig teljességgel hiányzott eddig olyan társadalmi szervezet, amely a munkáskérdésnek mind a két részével rendszeresen foglalkozik, még pedig nem egyoldalúan, hanem valóságos kontradiktórium módszerrel, szabad érvényesülést engedve minden irányzatnak, egyesítve magában az eddig egymástól távol, egymással szemben álló elemeket.

Ilyen szervezetet hozott létre a minap az Országos Iparvezetést, amely munkásügyi szakosztályt alakított a lehető legliberálisabb alapon. Tagja lehet mindenki, szóvá tehet minden tagja minden kérdést, amely a munkásügygyel kapcsolatos. Szabadon megvitát a szakosztály mindent, ami a

szociálpolitikát érdeklí és rendszeresen akarja előkészíteni a munkásügyi törvényhozást, irányítani a társadalomnak munkásvédő tevékenységét. A szakosztály a héten tartotta első érdemleges ülését és mindjárt ezen az első ülésen bebizonyította, hogy igazán nagyszabásu kezdeményezés, amelyre nagyon jelentős hivatás vár. Két dolog került napirendre mindjárt az első ülésen. Az egyik a *munkásvédelmi múzeum* kérdése, amelyre nézve Gelléri Mór egyesületi igazgató tett indítványt, még pedig olyan praktikus indítványt, hogy a múzeum létrehozatala igazán csak idő kérdése. A másik dolog, amely a szakosztály első vitájára anyagot adott, sem több, sem kevesebb, mint a *sztrájk kérdése*, amely a Millerand-féle sztrájkjavaslat ötleteiből került napirendre. A szocialista miniszter törvényjavaslatát egy előkelő nagyiparos, Neuschloss Marcel ismertette beható kommentárral, amely nem állott meg a francia törvényjavaslat kritikájánál, hanem a magyar viszonyokra nézve vont le éppen olyan érdekes, mint bátor konkluziókat. Egyet-kettőt kiragadunk az előadó pozíciók közül:

A mi gyárainkban is, úgy amint Millerand javasolja, vagy másképpen, de valahogyan gondoskodni kell arról, hogy a munkásoknak *állandó, szervezett képviselete* legyen a munkaadóval szemben. A munkások *szaktestületeit ugyanolyan faktoroknak kell elismerni*, mint a mesterek szakszervezeteit, az ipartestületeket. Tessék továbbá megengedni, hogy a *sztrájkot a munkások előkészíthessék* minden módon, *gyűjthessenek pénzt* is, nyilvános számadás kötelezettségével persze; tarthassanak gyűléseket szabadon, bántatlanul, a sztrájk ügyében éppen úgy, mint más ügyekben. Tessék ezeken felül sürgősen gondoskodni arról, hogy a *munkások a munkaadókkal teljesen egyenlő számban le-*

REGÉNY.

A rajongók.

— REGÉNY —

Irta: STEPNJÁK.

(25)

A szolgálattelvő összeesküvők rendszerint szigorú titokban tartják magánlakásuk címét s azt csak társaikkal közlik. Azonban vele György kivételt tett. Ismerte a címét s már több látogatást tett nála. Az orosz társaság általános hangja a fiatal leányoknak megenged ilyen szabadságot. Kérdézősködés nélkül ráakad szobájára; hanem otthon lesz-e György? Borraivalot ígért a kocsisnak, s tíz perc múlva az újtárházánál volt. Nem volt egészen elhagyatott; két mosónő lépett be nagy kosarakkal. Tania már eléggé magához tért képzeletbeli felelméből, hogy elgondolhatta, hogy ezek az asszonyok aligha állanak összeköttetésben a Harmadik Osztaglyal. Az ut hátralevő részét gyalog tették meg.

Csengetésére rögtön válaszoltak. György otthon volt.

— Milyen jó szél fujta öblömbé, Tatiana Grigorievna? Legjobb barátaim gyűltek ma tetőm alá. Egyedül ön hiányzott. Nagy örömben szóhoz sem engedte jutni Taniát s bevezette a szobába, amely dolgozó- s egyúttal ebédlő- s lakószobája volt.

Ott volt Andrej egy magas széke hölgygyel. Zella Zubova volt, aki épp az imént jött meg Svájból.

Bemutatták egymásnak a két leányt. Tania, mintegy hogy megokolja betolakodását azok közé,

akiket mindig üzleti dolgokkal elfoglalva gondolt, rögtön előadta küldetésének okát.

Az a hír, hogy Repinnél házkutatás volt, mindnyájukat megröbbséltette.

— Szerencsekívánatainkat első politikai tapasztalatához, — szölt Andrej.

— Könnyen lehetett volna ránk nézve az utolsó, — jegyezte meg György.

Megmagyarázta Lénának, hogy milyen kis hiba volt, hogy le nem tartóztatták őket az előző estén.

— Ha csak egynehány pereig maradunk, olyan biztosan elfogtat volna, mint a halál.

— Ugyanaz történik, ha a rendőrök kiesit jobban sietnek a valamivel előbb érkeznek, — jegyezte meg Andrej.

— Minden ember jövedője meg van írva a sors könyvében, végzetét el nem kerülheti senki sem, — tette hozzá félig komolyan, félig tréfálva. György azt mondta: — hogy mindig jó, ha az ember a fátumnak kissé kezére jár a jövedő alakításában.

Mindketten megköszönték Taniának a figyelmét.

Léna volt az első, aki arról kérdezősködött, hogy miképp sikerült elhagynia a házat.

— Bizonyos benne, hogy senki sem követte ideig?

Tania nem tudta biztosan, hanem nem hitte.

Azután beszintén elbeszélte kétségeit s aggodalmait, s a kis eselt, amelylyel félre igyekezett vezetni az esetleges kémeket.

Léna összeesapta kezeit.

— Hiszen fényesen játszott a szerepét, Tatiana Grigorievna! kiáltott fel. Egyikünk se tehetne volna tobban.

— Valóban? — szölt elpirulva a leány. Nem is gyanítottam.

— Annál jobb, jegyezte meg György, veleszületett tehetsége van hozzá.

Rendkívül örült, hogy Tania ügyességét és lélekjelenlétét így bebizonyította. Egész boldog volt, amikor látta, milyen barátságos tekinteteket vetnek rá barátai.

Tania, miután elintézte küldetését, felkelt a távozni akart. Tapintata azt sugta neki, hogy ne maradjon tovább, mint szükséges.

György merő kétségbeeséssel nézett fel arcába. Elmenni, mielőtt még vele csak egy szót is váltott volna: Nem, ez még sem szép. Jelentése az éjszakai esemény külső lefolyásáról igen szép a többinek, hanem ő tudni akarta a drága leány belső benyomásait, s a fontos esemény lelki eredményét. Hanem Tania nem szívesen maradt tovább.

— Dolguk lehet — szölt hozzá bizalmasan — nem csinálók zavart tovább.

— Nem, kérem, maradjon — sürgette György. Ez nem üzleti találkozás. Ne siessen annyira!

Andrej megerősítette György állítását, s esatlakozott kérelméhez. Atyja háza úgy sem biztos már, s így alkalmasint jó idő eltelik, amíg újra találkoznak.

Andrej alig szölt a leányhoz. Teljesen György gondjára bízta. Ő maga Lénával beszélgetett. Főleg Vultich után kérdezősködött. Ugy látszott, hogy Léna elbeszélése csak megerősítette. Hanem Tania jelenlétének tudata egy pillanatig sem hagyta el. Csendes örömmel töltötte el. Olyan volt, mint a napfény vagy egy szép tájkép, mig gondolataink másfelé kалаudoznak. Amikor Tania fél óra múlva felkelt, azt mondván, hogy atyja már izgatott lesz, tehát nem maradhat tovább, György úgy érezte, mintha a szoba elötlétült volna, vagy valamely hiányoznék.

— Milyen bájos arc — szölt Léna, miután a leány elment.

Andrej mosolygott.

— Én nem tudom. Kérdezd meg György véleményét a kérdésben — szölt barátja felé mu-

gyenek képviselve minden olyan hivatalos jellegű testületben, amely munkasügekben tanácskozik és a munkások jogos képviselőinek meghallgatása nélkül ne hozzon az országgyűlés törvényt a munkásokról.

Ezen a nyomon haladt a többi is. Érdekesebb ezek a javaslatok önmagukban véve is; még érdekesebb az, hogy nem valamely elfogult szocialista, vagy szabadelvű teoretikus tudós, vagy ábrándos lelkű munkásbarát, hanem egy munkaadó nagyiparos volt ezeknek a javaslatoknak a szerzője és meglehetősen hangos szószóloja; ennél is érdekesebb, hogy a nagy tömegben jelenvolt munkaadók nemcsak nem tiltakoztak a javaslatok ellen, hanem lelkesen helyeselték őket; a legérdekesebb pedig az, hogy a hosszas és mellesleg nagyon előkelő színvonalú vita rendjén az egymás után felszóllalt szociáldemokrata vezérek sem tudtak többet és jobbat mondani annál, amit odakínáltak nekik a burzsoázia emberei. És egyfelől a gyűlölt burzsoázia, másfelől a rettegett szocialista forradalmárok gyönyörű békességben, elegáns nyugalommal tárgyalták együtt azt a legkeservesebb, legkényesebb kérdést, amely a munka és tőke harcát állandóan felszínen tartja és folytonos újabb kitörésekre viszi.

Nevezetes, tanulságos és örvendetes szimptóma ez nagyon. Nevezetes azért, mert az ország legelső közgazdasági testületének ilyen komoly akcióját komolyan kell venni. Tanulságos azért, mert megmutatta, hogy a legélesebb ellentétek mellett sem lehetetlen az egymás kölcsönös megértése, ha megvan hozzá a kellő akarat, bátorság és nyíltszívűség. Örvendetes, mert megmutatta a lehetőségét annak, hogy társadalmi uton együtt munkálkodhassanak a harcoló faktorok a társadalmi béke előkészítésén.

A társadalom békéje nálunk még nincs annyira feldulva, mint a fejlődőtebb iparu országokban. De a veszedelem csak terjedelmében kisebb, intenzitásában nem. Terjedelme növekedni fog, amint nagyiparunk emelkedik, amire pedig mint kívánatos célra törekszünk. Hogy akkorra, mikor ezt a célt megvalósítva látjuk, ne szakadjon a nyakunkba a felszaporodott munkástömegekkel a szociális forradalom veszedelme is: szervez, rendszeres munkával kell törekednünk.

A nyomorúság és a jognélküliség a

tatva, aki lekísérte vendégt a lépcsőn. Nem jó bíró vagyok ilyen dolgokban.

Tulzolt szerénység volt Andrej részéről, legalább ez alkalommal. Belsőleg teljesen egyetértett Lénával. Valóban, a lány a ma bájos volt. De hát mi köze neki ahhoz?

György visszatért, s folytatták a beszélgetést, amelyet Tania megszakított.

Délben hozzájuk csatlakozott Zina és Verbetzky Vasilij, aki Lénával jött Genéből. Andrej megtartotta ígérését, s elgázította visszahívásukat.

Zina legnagyobb izgalomban volt. Még Vasilij zavarhatatlan arca is megindulást fejezett ki.

— Mi történt? — kérde György.

Zina felelet helyett felolvasott egy dubravnikai levelet, tele a leghajmeresebb részletekkel, arról, hogy hogyan bántak a politikai foglyokkal. A leírás egy hallatlan esettel tetőződött be. Egy fiatal leány az ügyész parancsára azzal a kifogással, hogy a börtönzabályzatok pontos személyleírását követelnek, az összes örök jelenlétében teljesen levetkőztettek.

A hirt siri eszében hallgatták meg. Egy csapásra eltűnt a barátok vig kacagása. Mindnyájukat elfogta a bosszu gondolata s kiki egy vad gondolaton tépelődött.

— Ezt nem lehet bosszulatlan hagyni!

— Szörnyű példát kell mutatnunk, — kiáltott majdnem egyszerre Léna és György.

Andrej semmit sem szólt. Feleslegesnek tartotta ilyen magától értetődő dologról még csak beszélni is.

— Ez az éppen, amire a dubravnikaiak rá szánták magukat — szólt Zina. — Levelükben azt kéri, hogy küldjünk nekik egy tapasztalt asszonyt, aki szállást tart az összeesküvők számára. Azután egy tapasztalt embert kérnek, kinek hideg feje van és biztos keze.

— En vagyok az emberük! — kiáltott fel Andrej sietve.

(Folytatás következik.)

gyűjtőanyaga ennek a forradalomnak. Ha ez a kettő megszűnik, akkor lehet nagyiparunk, szociális veszedelem nélkül. Ma úgy áll a helyzet, hogy nagyiparunk nincs, de a szociális veszedelem megvan. Az Országos Ipari egyesület arra törekszik, hogy megfordítva legyen. Ez a törekvés a nemzet megerősödése felé, a megelégedés felé s a békesség felé vezet, méltó tehát mindenek rokonérzésére és támogatására.

BELFÖLD.

A főispán bucsuja. Brassóból táviratozzák: Ma bucsuzott el Brassóvármegye főispánja Maurer Mihály a különböző testülettől, mert lakását Budapestre tette át. Délélt a vármegyei tisztikar Czekei alispán, a városi tanács, Hiemesz polgármester, a magyar kaszinó Orbán Ferenc igazgató és a brassói magyarság impozáns nagy küldöttsége Moór Gyula főesperes vezetésével alatt tisztegette a volt főispánját. Délután hosszú kocsisor kísérte ki a távozó főispánt a vasúti állomásra, ahol az összegyűlt sokaság szívélyes ovációkban részesítette. Az új főispánt, gróf Lázár Istvánt, január 15-én iktatják hivatalába.

Függetlenségi pártszervezkedés. A függetlenségi 48-as Kossuth-párt mindjárt újv útirán megkezdte országoszerle a szervezkedést. A párt, hár szerint, főleg a vidéki pártszervezet megerősítésére helyez sulyt működésében és ezért oda törekszik hogy a vidéken pártköröket alakítson. E célból Zemplén és Somogy megye számos községében lesznek népgyűlések, melyeket újv után fognak megtartani, amikor Kossuth Ferenc már visszatért a fővárosba.

A fumei községi választások. Fűméből írják a Keleti Értelmezést, hogy az autonomista párt már most szervezkedik a községi választásokra. Azt hiszik, hogy a községi választások január végével fognak megtörténni.

A közönséghez.

A haladás ezernyi áldása mögött vészes árnyék van, a haladás ezernyi veszedelme. A tudomány igyekszik minden erejével gyarapítani az áldást és erejét venni a veszedelemnek, de véges az emberi gondoskodás és előttünk, körülöttünk settenkedik folyton a halvézget tömérdek formájában. A tudomány mellé áll tehát a humanizmus. Es istápolja, balzsamával gyógyítja, vigasztalja az embert, aki a kenyérért folyó állandó küzdelemben sebet kapott. Otletszerű és megbizhatatlan volt valaha a humanizmus segítő munkája, amelynek ma már okos szisztéma a vezetője. Rendszer nélkül a humanizmus nem illeszkedhetnék be az erők gazdaságos céllal való felhasználásába, hanem csupán ideig-óráig nyújtana alamizsnát a kenyérért esztázó embernek. Az alamizsna pedig csak egy-két pillanatra szorítja vissza a könnyeket. A humanizmus munkásságának más az intenciója. Talpra állítani a gyöngt, hogy a halvézget fölött győzedelmeskedjék az ember. A mindennapi kenyérért folyó harcnak ez a legideálisabb fegyvere, nemes és tiszta, biztos és áldásthozó a járása. A baleset ellen való biztosítás e fegyverek tárában a legelső sorban áll. A modern élet az elsőrendű szükségletek közé helyezte és hatásában a nagy általánosságra terjesztette ki áldásait.

Változik és megújul a környezetünk és a megújulásnak sürgető a fenyegetése: — védekeznek emberek, védekezettek, mert a veszedelem nem ismer rangot, kiváltságot, személyválogatást! A bizonytalan jövőbe tekintő, gondos ember pedig siet és védekezik. Ebben a védekezésben állunk mi most hálával, szeretettel és barátsággal a mi közönségünk mellé, amikor minden előfizetőnket biztosítjuk baleset ellen.

A Budapesti Napló a mannheimi biztosító társaság budapesti képviselősege által minden egyes

előfizetőjét, tehát azokat, akiknek régi előfizetése január elsején túl terjed, s azokat, akik január elseje után lépnek előfizetőink sorába, baleset ellen biztosítja. A lap kiadóhivatala a régi előfizetőknak karácsony napjára, az újonnan be-lépő előfizetőknak az előfizetés beérkezése után elküldi a biztosítási kötvényt, amely magában foglalja a biztosítottság feltételeit. E kötvény oly sérülések következményei ellen biztosít, amelyek baleset által halált, vagy a keresetképeségben való maradandó károsodást vonnak maguk után.

Az előfizetési díj lefizetését, ha baleset következnék be, nyugdíalt, vagy postai utalvánnyal kell igazolni s a biztosítás az előfizetési idő első napjának déli órájában kezdődik. Aki tehát mátol fogva január elsején tútra fizet elő a Budapesti Naplóra, annak biztosítási igénye már január elsején, déli 12 órakor kezdődik s tart ama nap déli 12 órájáig, amelyen az előfizetés lejár.

A haditartalék gyakorlatainál és a honvédségi gyakorlatoknál előforduló balesetek is bennfoglaltatnak a biztosításban.

A biztosított, ha baleset éri, azonnal, táviratban bejelenti az esetet a Budapesti Napló szerkesztőségének és a baleset mérvének megállapítása után a biztosítási összeget, vagy annak megfelelő részét a társulat haladéktalanul megküldi. Halál esetében a biztosítási összeg kétezer korona; rokkantság esetében, azaz mikor teljesen keresetképtelenné válik a biztosított, szintén kétezer korona a biztosítási összeg.

Ha valaki keresetképeségét maradandóan, de csak részben veszti el, egy a Budapesti Napló szerkesztőségében letett járadéktáblázat szerint számítják ki a kárvallott igényét.

Azok az előfizetők, akik több példányra fizetnek elő, legfeljebb két kárterítési összegre, azaz négyezer koronára tarthatnak igényt.

HIREK.

Budapest, december 23.

— BUDAPESTI NAPLO. December 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hír. Frigyes Ágost szász herceg állapota, egy drezdai távirat szerint, tartósan javul.

— A királyi karácsonya. Bécstől táviratozzák nekünk, hogy a király ma reggel Wallseebe utazott, ahol leányának Mária Valéria főhercegnőnek családja körében tölti a karácsonyi ünnepeket. Ő felsége 29-ikén tér vissza Bécsbe.

— Kautz Gyula díszpolgársága. A budapesti tudományegyetem tanácsa tegnap nyújtotta át Kautz Gyula főrendiházi tagnak a jogi kar díszdoktori oklevelét, amelyvel doktorrá avatásának ötvenedik évfordulója alkalmából tüntette ki. Ponori Theurek Emil prorektor, nyakán a rektori aranyláncsal, üdvözölte a jubiliás doktort szép beszéddel, mire Kautz Gyula meghatottan mondott köszönetet a megtisztelő kitüntetésért. Rámutatott arra, hogy az az ötven esztendő, amely promóciója óta eltelt, az egyetemre nézve rendkívül gazdag volt eseményekben, eredményekben, amelyekben kétségtelenül neki is része volt. Azután kijelentette, hogy ezután is szíven fogja hordani az egyetem érdekeit és szeretettel fogja kísérni felvirágoztatását.

— A bosnyákok az orosz cárhoz. Belgrádból jelentik: Az itteni boszniai és hercegovinai emigránsok az orosz cárt nevenapja alkalmából üdvözölték s a következő táviratot küldték:

Felség! A boszniai és hercegovinai szerbek, akik Szerbiában élnek, várva házuknak felszabadítását felséged kegye által, szent kötelességüknek és örömüknek tartják legmélyebb alázattal üdvözölni felségedet nevenapja alkalmából. Kérjük a mindenható istentől, hogy császári felségedet és házat soká ütsse Oroszország nagyságára, fejlődésére, a szlávok dicsőségére és a leigázott szerbek boldogságára.

— Magyar görög-katolikusok ünnepe. Debrecenben ma szentelték föl a görög-katolikusok új templomát. A szertartást Farga hajdnbűszörményi esperes

végezte nagy segédlettel. Debrecenben vagy 8000 görög-katolikus lakik, akik maguk adták össze a templomépítés költségeit.

— **Előléptetés.** Nagy Virgil és Louvich László, a kereskedelemügyi minisztériumba beosztott kir. fő-mérnököket műszaki tanácsosokká nevezték ki.

— **Jókai legújabb regénye.** A *Pesti Lloyd Társaság* termeiben nagy és előkelő közönség gyűlt tegnap össze és gyönyörködött az ott rendezett hangversenyben, amelyen a Hubay-Popper vonós négyes társaság, Albert Verner, Blaha Lujza, Márkus Emilia, Hegedüs Gyula, Fedák Sári és Sziklai Kornél működtetők közre. A hangverseny után nagy banket volt és ezzel ráértünk arra, a miért e szép estélyről most megemlékezünk. A lakomán Jókai Mór is megjelent feleségével együtt és poétikus szószabán ünnepelte a magyar kereskedelmet. Azzal az érdekes leleplezéssel kezdte pohárköszöntőjét, hogy éppen most egy olyan munkán dolgozik, amely a többi közt a kétszáz esztendő előtti magyar kereskedelmet üleli föl. Ha kereskedelmünk mai állapotát látom, szót aztán a korszor költő, ha látom azt az ernyedellen, az ország javára szolgáló tevékenységét, kötelességemnek tartom e tiszteletreméltó és nagyérdemű testület képviselőinek azt kívánni, hogy maradjon megkímélve századunk betegségétől, az idegességtől, hogy az ég adja meg neki azt a nyugalmat, melyre munkálkodásában szüksége van és hogy kereskedői testületünk tevékenységét eredmény koronázza, jólét kísérje. Végül a magyar kereskedő-világra ürítette poharát a korszor költő.

— **Jubileum.** A pesti izraelita hitközség elemei és polgári leányiskolájának érdemes igazgatója, Halász Náthán ma ünnepelte tanítói pályájának ötvenedik évfordulóját és harmincadik fordulóját annak, hogy igazgatója az iskolának. Az érdemes paedagogus régi és mostani tanítványai ma zsutolásig megtöltötték a síp-utcai hitközségi épület dísztermét, melyben ott voltak még a pesti hitközség vezetői tagjai és előkelőségei, a fővárosi paedagogiai intézetek képviselői és sok vidéki küldött is. Az ünnepélyt a kar imája kezdte meg. Erre kiüdvözöléssel elhozták az ünnepeltet, akit a kar üdvözölő dallal és a közönség percekig tartó ovációval fogadott. Schweiger Márton hitközségi elnök üdvözölő beszéde után a közoktatásügyi kormány kiküldött képviselője, dr. Verényi Károly tanfelügyelő fejezte ki szép szavakkal a minisztérium elismerését. Ezután felolvasták Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter levelét, mely így hangzik:

Tisztelt igazgató ur! Tanítói munkásságának ötven éves, igazgatóságának harminc éves jubileuma alkalmából fogadja üdvözlőletem és szerencse kívánataim kifejezését. Adja Isten, hogy teljes erővel működhessek még tovább azon a szép pályán, melyen az országunk annyit jó hönleányt nevelhet és nevelt is. Fogadja szerencse kívánataim ismételt kifejezését. Igaz hive:

Wlassics.

A levelet lelkesült éljenzéssel fogadták. Dr. Munkácsy Bernát üdvözölő beszéde után sorra üdvözölték a jubiláló igazgatót, a leányiskola tanfőnökét néven Báró Rezső tanár, az országos izraelita tanítóegyesület néven Kornfeld Gyula és a magyarországi tanítók országos bizottsága néven Lakits Vendel igazgató, az állami felsőbb leányiskola néven Szappán Vilmos miniszteri biztos, igazgató, a budapesti népevelők egyesülete néven Gerley Szevő alelnök. Ezután a tanítványok járultak sorra érdemes nevelőjük elé. Az intézet volt tanítványai névben dr. Ormay Józsefnek urhölgy és Barna Rózsi kislányok, a mostani tanítványok névben pedig leányok élén Haar Erzsébet polgári iskolai növendék mondatk megható beszédekkel. Az ünnepelt igazgató ezután tartalmas, szép szóknaklatban mondott az egybegyűlteknél köszönetet. Végül a kar a Himnusz énekelte, melyet a közönség állva hallgatott meg.

— **A szegényeknek.** Müller Antal, az Országos Kaszinó vendéglőse, ma száz koronát adott át Pesti Ferenc II. kerületi előljárónak, hogy abból nyolevan koronát a szegények között osszon szét, husz koronát pedig a szegény tanulóknak felruházására fordítson. — Weisz Fülöp né régi posta-utcai kávéház, száz uszonna-utalványt adott át az előljárónak. Az utalványok birókai karácsony első és második napján délután 3 óráig 6-ig nagy pohár kávé és kalácsot kapnak díjazatul. Az utalványokat az előljáróság osztja szét.

— **A Pénztárszövetkezet Tisztségviselői Országos Egyesülete** tegnap este rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen az egyesületnek szegedi Lukács József lemondásával megüresedett elnöki tisztségre közfelkiáltással Székely Ferenc bankigazgatót választották meg míg Lukács Józsefet az egyesület tiszteletbeli elnökévé választották. Székely Ferenc velős beszédben mondott köszönetet megválasztásáért. A közgyűlés után társas lakoma volt.

— **Merénylét.** Debrecenből táviratozzák, hogy Kucsik Gábor földbírtokos ellen ma éjjel ismeretlen tettes merénylét követett el. Revolverrel kétszer lőtt rá a merénylő, aki bir szerint, féltékenységből követte al tetteit.

— **Ötven év jutalma.** Diszgyűlés keretében ünnepelte ma a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete legidősebb tagját, Kepl Manót, abból az alkalomból, hogy az arany érdemkeresztal tüntette ki a király. A megjelent több száz főnyi közönség sorai-ban ott volt a kereskedővilág sok kitünősége, köztük: dr. Csury Jenő miniszteri titkár, budai Goldberger Sámuel, Róbert, Bertold, Albert és Lajos, mint az ünnepe-lt főnökei, szurdai Weisz Nándor és Leó, maróthi Fürst László és Bertalan, Walkó Lajos, Mezei Mór orsz.-képviselő, dr. Diener Ákos, Heidelberg Mór, Weisz Nándor, Bramer Ödön, Adler Ignác, dr. Schreyer Samu, Palotai Ödön sítb., továbbá az Országos Ipar-és Kereskedelmi Csarnok képviselőiben Sándor Pál, a Magyar Kereskedelmi Csarnok, a Kereskedelmi Utazók Egyesülete, a Hitelezői Védegyelet, a Magyar Tudakozó és Inkasszó, a Magántisztviselők Orsz. Szövet-sége s még több egyesület küldöttsége. A díszítést megnyitva, Zerkovitz Emil elnök felolvasta Hegedüs miniszterleiratát, amelyben a legmagasabb kiüntetés közli. A kiüntetett 50 éves munkásságának vázolásával méltatja azokat az érdemeket, amelyeket az ünnepe-lt 50 éves hűséges szolgálata alatt úgy főnökeivel szemben, mint a magyar ipar és a humanizmus érdekében tel-jesített és lelkes szavakkal állítja oda a kereskedelmi alkalmazottak ifjúságának mintaképeül az ünnepe-lt. Az éjenzéssel fogadott beszéd után Sándor Pál üdvözölte Kepl Manót mire az ünnepe-ltnek egyik főnöke, budai dr. Goldberger Lajos változta azt a meleg rokonsz-nvet, amelyre öögük vele szemben viselkedik. Maróthi Fürst László, a magy. kereskedelmi csarnok üdvözlését tolmácsolta lelkes szavakkal, mire Zer-kovitz elnök újból megköszönte a közönség megje-lését és a díszgyűlést az ünnepe-lt étetésével bere-kesztette.

— **Az orvosi díjazás minimuma.** A hivatalos lap mai száma közli azt a belügyminiszteri rende-ltet, amely pörös esetekben megállapítja a magánor-voslás díjazásának minimumát. A rendelet négy foko-zatot állapított meg. Az általános határozatokból ki-emeljük, hogy az orvos jogosítva van a juvábér megtérítését is követelni, ha lakóhelyétől két kilomé-ternél távolabb eső helyen látogatta meg a beteget, és felszállíthatja az utazással eltöltött időt is. Az or-vos lakásán adott első tanácsért, vagy rendelkezést az első fokozaton 4, a másodikon 3, a harmadikon 2 a ne-gyediken 1 kor. számítható, minden további tanácsért, amely az orvos lakásán történik 3, 2, 1.50, illetve 80 fillér számítható. Oly orvosi látogatásért, amely műtéttel, vagy valamely seb, vagy más sérülés ellátásával van egybekötve, látogatási díj csak az esetben jár, ha a végzett műtétnél, vagy seb ellátásának a díja a 20 koronát meg nem haladja. Éjjel végzett sebészti mű-tétekkért, kivéve a szülészeti műtéteket, 50%-kal maga-sabb díjak járnak. Orvosi bizonyítvány kiállításért 4 korona számítható. Oly esetekben, midőn a gyógykeze-lés 30 napnál hosszabb időt vesz igénybe, az orvosi díjak a gyógykezelés tartamához képest, esetleg azok-nak feléig leszállíthatók. A rendeletből közreadjuk ezt a táblázatot:

Orvosi díjszabás.

Sor-szám	Fokozat	Fokozat			
		I. K.	II. K.	III. K.	IV. K.
1	Egy látogatás nappal (reggel 7-től este 10 óráig)	6	4	3	2
2	Egy látogatás éjjel (este 10-től reggel 7 óráig)	8	6	4	3
3	Egy eltöltött fél nap (reggel 7-től déli 12-ig vagy déli 12-től este 10-ig)	20	15	12	10
4	Ha a következő megkezdett fél nap ki nem töltetnek, minden további eltöltött óráért	2	1.50	1.20	1
5	Egy eltöltött fél éjjel (este 10-től éjjeli 1-g vagy éjjeli 1-től reggel 7-ig)	30	20	15	12
6	Ha a következő megkezdett fél éjjel ki nem töltetnek, minden további eltöltött óráért	3	2	1.50	1.20
7	Orvosi tanácskozmányért nappal	20	15	12	10
8	Orvosi tanácskozmányért éjjel	30	20	16	14
9	Ha a tanácskozmány egy fél nap-szakot, vagy ennél többet vesz igénybe, akkor az ezen időzsa-koakra fentebb 3-6 számu tétel-ek alatt felsorolt díjtelek is fel-szállíthatók.	4	—	—	2.5
10	Körtani vizsgálatokért	20	—	—	50
11	Kimerítő körtörténet	10	—	—	30

A rendelet részletesen megállapítja a különböző sebészeti, szülészeti, szemészeti műtéteket és a fogor-vosi beavatkozás díjazását is és aztán a négy foko-zatba a következőképp osztja be a törvényható-ságokat:

- Az I. fokozatba tartozik: Budapest.
- A II. fokozatba: Debrecen, Fiume, Kolozsvár, Pozsony, Sopron.
- A III. fokozatba: Abrudbánya, Gyulafehérvár,

Nagyenyed, Vizakna, Zenta, Ada, Óbecse, Apatin, Bácsotoplya, Ó-Kanizsa, Kula, Dárda, Mohács, Pécs-vár, Sásd, Siklós, Baranya-Szent-Lőrinc, Léva, Aranyos-Maróth, Körömbánya, Ujbánya Gyula, Békés-Csaba, Gyoma Orósháza, Szarvas, Békés, Munkács, Miskolc, Brassó, Makó, Szentes, Esztergom, Dobosina, Jolsva, Nagyrőce, Rimaszombat, Hajdu-Böszörmény, Hajdu-Nánás, Hajdu Szoboszló, Eger, Gyöngyös, Deés, Hátszeg, Szászváros, Vajda-Hunyád, Szolnok Jászbe-rény, Karcag, Kisujszállás, Mezótúr, Turkeve, Erzsé-betváros, Dicső-Szentmárton, Lugos, Karánsebes, Mára-maros-Sziget, Szászrégen, Magyar-Óvár, Segesvár, Medgyes, Balassa-Gyarmat, Losonc, Salgótarján, Nyitra, Érsekújvár, Szokolca, Cegléd, Kis-Kun-Félegyháza, Kiskunhalas, Nagykőrös, Szent-Endre, Vác, Bazin, Modor, N.-Szombat, Pozsony-Szent-György, Eperjes, Bárt a, Kis-Szeben, Kaposvár, Kismarton, Ruszt, Nyir-egyháza, Nagy-Károly, Nagybánya, Nagyszében, Lőcse, Igló, Késmárk, Deés, Szamosújvár, Fehértóplom, Vinga, Buziás, Csáköva, Detta, Temes-Kubin, Lippa, Temes-Rékás, Új-Arad, Szegvár, Nagy-Beckerek, Nagy-Kikinda, Alibunár, Antalfalva, Bánlak, H.-Osene, Módos, Nagy-Szent-Miklós, Német-Párdány, Perjámos, Törökbecse, Török-Kanizsa, Zombolya, Székely-Ud-varhely, Ungvár, Szombathely, Veszprém, Pápa, Zala-Egerszeg, Nagy-Kanizsa, Sátor-Alja-Ujhely, Beszterce-bánya, Breznóbánya, Zólyom és még a következő városi törvényhatóságok: Arad, Baja, Győr, Hód-Mező-Vásárhely, Kassa, Keeskemén, Kolozsvár, Komárom, Marosvásárhely, Nagyvárad, Panosova, Pécs, Selmecbánya, Szabadka, Szatmár, (a szatmári hegyre IV-ik), Szeged, Székesfehérvár, Temesvár, Ujvidék, Versec, Zombor.

A IV. fokozatba tartoznak az itt fel nem sorolt megyei (az említett községek kivételével) és városi törvényhatóságok.

— **Halálhír.** Imre Sándor, a kolozsvári tudomá-ny-egyetem nyugalmazott tanára Hódmezővásár-helyen 80 éves korában meghalt. A boldogult a ma-gyar tudományos világunk egyik legérdemesebb leg-tiszteltetebb alakja volt; főleg nyelvészeti és irodalom-történeti buvárkodásaival biztosította emlékének az utó-kor háláját. Az Akadémia és a Kistaludy-Társaság korán rendes tagjai közé választotta és a királyi nyugalomba vonulásakor a III. osztályú vaskorona-renddel tüntette ki. Elete utolsó éveit Hódmezővásár-helyen töltötte s onnan jelentik most a veterán tudós halála híreit.

Imre Sándor 1820. augusztus 6-án született Hegyköz-Pályi, biharmegyeri községben. Tizenegy éves korában Debrecenbe került, ahol osztálytársa volt Arany János. Alig tizenkét éves korában már olvogozta a jogi és a teológiai tanfolyamot. Ezután Mező-Keresztesre ment rektorának és innen a hód-mező-vásárhelyi gimnáziumhoz hívták meg tanárnak. Egy ideig mint segédlelkész működött Gyomán két évig, 1847-49-ig. Ekkor újra a hódmező-vásárhelyi gimnáziumhoz került igazgatónak. A szabadságharc alatt három cikket írt, amelyek Kossuth Hirlapjában jelentek meg. Ez volt első irodalmi működése. A hód-mező-vásárhelyi gimnázium értesítőiben jelentek meg későbbi dolgozatai, melyek feltűntettket s Hunfalvy Pál főszerkesztője, hogy a Magyar Nyelvészeti munkatársai közé szegődjék. E folyóiratban jelent meg a többi között „A görög és latin igeidők, összevetve a magyar igeidőkkel” című értekezése, melynek alapján az Aka-démia 1868-ban levelező tagjává választotta meg. 1860-ban meghívta az sárospataki és debreceni kol-légium tanári székébe. Imre Sándor Debrecenét választotta, ahol a felső osztályokban a latin és görög nyelv tanára lett, míg 1862-ben az irodalmat és nyelvészetet tanította. Ettől fogva sokat dolgozott. Nagybóbb tanulmányokat közölt Arany *Figyelőjében* és *Köszorójában* s ezenkívül több önálló művet írt: Magyar mondat-tan (Debrecen, 1861.). A magyar irodalom és nyelv rövid története (1865.). Protestáns iskolaünk és a tan-szabadság (1868.). 1872-ben a kolozsvári egyetem szervezőkora meghívta oda a magyar irodalom és nyelv tanszékére s az ottani tanarviszsgáló bizott-ság elnökévé nevezték ki. Mindjárt az első évben dékánús is választották. Ettől kezdve, mint már em-lítettük, több kiüntetésben részesült. Nevezetesebb munkái az emillettelen kívül: A magyar nyelvújítás óta divatba jött idegen és hibás szólások bírálata (Budapest 1873.) Rövid magyar nyelvtan (Debrecen 1874.) A néphumor a magyar irodalomban (1890 Kistaludy társaság.) A középkori magyar irodalom stíljáról (1890.) A magyar nyelv és nyelvtudomány rövid története (1891.) Ezenkívül számtalan apróbb értekezést és tanulmányt írt. A kritikusk Imre Sándornak különösen nagy irását és alapossgát dícsérik s mun-kássága, kivált a nyelvújítás, a régi nyelvmelék, a népvyelv és népköltés terén fontos. Imre Sándort ma délután temelték el Hódmező-Vásárhelyen nagy rész-vét mellett. Özegyven, Imre Sándorné, született *Dávid-házy* Petronellán kívül fiai, *József* és *Sándor*, továbbá kiterjedt rokonság gyászolja elhunytát.

Báró *Wennekeim* Vilmos, főrendiházi tag, ma délu-tán Pozsonyban, 86 éves korában meghalt. A báró már régóta nem szerepelt a társadalomban. Holtstétét ma délután szentelték be és Pozsonyból Kőröslá-dányba szállították, hogy kedden a családi sírbaiba temessék.

Romanth Richard Károly, zalavári szentbene-dekrendi apát, tegnap Keszthelyen 71 éves korában meghalt. Az elhunyt nagy tudomány és nemes szive miatt széles körben tisztelték és szerették.

— **A népszámlálás.** A küszöbön álló népszámlálásnál, mint a fővárosi statisztikai hivatal érdemes igazgatója tudatja velünk, a fővárosban nem kevesebb, mint körülbelül 900 egyén fog az összeírásnál foglalkozni és pedig 731 rendes biztos s a külterületi részekben 38 mezőőr. E személyzet díjazása 60.000 koronát fog igénybe venni. Azonfelül a statisztikai hivatalban még mintegy 60 tartalék-biztos fog tartani, hogy minden pillanatban, midőn valamely akadály beáll, a helyettesítéssel azonnal ki lehessen rendelni. E szerint a népszámlálás keresztülvitelére a 11 népszámlálási kerületi irodában és a fővárosi statisztikai hivatal kebelében felállított központi népszámlálási irodában irodai munkálatokra alkalmazott egyénekkel együtt mintegy 1000 ember lesz a népszámlálás műveletében elfoglalva. Jelenleg e nagy tömeg kitanítása megy végbe, amire nem kevesebb, mint 16 kurzusot kell berendezni, melyek dr. Kövessy József igazgató, dr. Thirring Gusztáv aligazgató dr. Pükler Gyula, Murai Henrik és Böleszáy István fővárosi statisztikai tisztviselők és Gukler Károly fővárosi erdőmester által tartatnak. A biztos állásokra több ezer ember folyamodott. Első sorban a fővárosi tanítók és azok a fővárosi alkalmazottak, kik kétheti szabadságot kaptak, vétettek figyelembe; utánuk a vasuti tisztképző, s a közigazgatási tanfolyam és az állami polgári tanítóképző halgatói, mely utóbbiak fontos feladatuk teljesítésére az illető minisztériumok részéről szabadságot is kaptak.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Egyszerre két helyről jelentenek vasuti szerencsétlenséget. Az egyik hajór földön *Neubau* állomáson történt a miatt, hogy a személyvonat néhány kocsija korai váltóállítást következében kiskilott. *Egy utas meghalt*, három ember súlyos és hatan könnyű sérülést szenvedtek. A pálya is megrongálódott. A másik szerencsétlenség *Amsterdamban és Rheim* között *Tivello* állomás mellett fordult elő. Két vonat ütközött össze olyan erővel, hogy sok kocsi izé-porrá tört. *Két utas életét veszítette*, huszan megsebesültek.

— **Ló a kávéházban.** Sajátos fogadás epilógusa játszódott le a minap a bécsi törvényszék előtt. Néhány hónapnál ezelőtt történt, hogy egyik bécsi kávéházba beállított egy bérkocsis és a kántárszámolót vezetett magával. A kocsis leült az asztalhoz, a lovat pedig odaállította maga mellé és magának is, meg a lovának is egy-egy csésze kávéval rendelt. A vendégek eleinte csak néztek a különös kávéházi látogatóra, de mikor a ló nyugtalanodni kezdett, rendőrről kiabált és ez ezután a lovat is, meg a kocsist is eltávolította a helyiségből. Ennek a kalandnak folytatása is lett, amennyiben a kocsist törvény elé idézték. A tárgyaláson, melyet a minap tartottak meg, kiderült, hogy a bérkocsis nem volt sem örült, sem részeg, hanem csupán fogadott egy pajtásával, hogy lovával együtt bemegy egy kávéházba. A tárgyaláson a bíró kijelentette, hogy véleménye szerint nincs ok büntetésre, mert a kocsis mindvégig erősen fogta a lovat, veszély tehát nem volt és az annál kevésbé mondható rekedtvilűnek, mert szinpadra gyakran visznek fel lovat, a nélkül, hogy ezen a rendőrség megütköznék. Ez ellen az ügyész azzal érvelt, hogy a szinpadra vezetelt ló be van idomítva, míg a bérkocsis lova nincs hozzászoktatva a — kávéházba járáshoz. A bíróság elfogadta ezt az érvelést és a kocsist huszonegy órai elzárásra ítélte.

— **Elpusztított híd.** Keszthely és zala-apáti között folyó Zalán keresztül épített nagy fahíd lába alá ismeretlen tettes tüzet rakott és a híd egy részét lángba borította. A szomszédos *Lajzsmajor* ocselédjei vették észre a tüzet s nagy fáradság után eloltották.

— **Női kalapok a színházban.** Mulatságos pörre vezetett egy kis vidéki franciaországi városban a régi kérdés, tartarhatják-e a hölgyek a színházban kalapjaikat, vagy sem. Nemrégiben a montpellieri színházban az ügyeletes rendőrtisztviselő felszólított egy, a földszint első sorában ülő hölgyet, hogy vegye le a kalapját. A hölgy nem engedelmeskedett a felszólításnak, egy 1888-iki montpellier városi szabályrendeletre hivatkozott és meglehetősen hangosan kezdte bizonyítgatni, hogy senki emberfia nem kényszerítheti őt a kalap letételére. Az ügy bíróság elé került s a hölgyet felmentették. Érdekes az indokolásban különösen a következők részes:

Különbség van az 1888-ik és 1900-ik évek társadalmi szokásai, felfogásai közt. Fontos körülmény az, hogy 1888-ban korántsem voltak a női kalapok oly monumentális terjedelműek, mint manapság, és épp ezért indokolatlan lett volna, ha a női kalapok ellen akkor indítanak hadjáratot. Abban az időben különben a francia divatírásnők külön kis karimájú színházi kalapokat készítettek, egyes városokban pedig, mint *Toulonban* *Marseillen*, *Montpellierben* nem is lett volna szabad a hölgyeknek kalap nélkül ülnök a színházokban, mert a födétlen fejű hölgyeket nem tartották tisztességeseknek. Természetesen, mióta a hatalmas terjedelmű kalapok jöttek divatba, azóta

lehetetlen a színházban a férfi helyzete, jogos is a felháborodás, de azért mégsem lehet ellétni a bevadott hölgyet, mert ő az 1888-iki montpellier városi szabályrendelet szerint joggal, sőt kötelességszerűleg tartotta fenn a kalapját.

— **A faliszit.** Manapság egyes gépfajok már végtelenül kifejlődtek, azonban létezésükről nem tud más, csak a szakember és a munkás, aki velük dolgozik. Ily homályban élő gépfaj a papirgyártáshoz szükséges gép és a lát papírrá feldolgozó gépsereg. Amíg a frissen levágot fátörzsből papíros, illetőleg könyv lesz, addig a faanyag éppen száz gépen megy keresztül. A faaprító gépek és az emelő daruk révén bejut a fa egy hatalmas morzsolóba, ahonnan oly apró darabokban jön ki, mint a gyufaszál, majd finom malomjáraton falisztító őrölköd s végül a pépgépen előállítják belőle a kémiai anyagok a papiranyagot. A mozgó péptömeg rostákon haladva keresztül, végül papírrá formálódik. Az emberi munka csak annyiban vesz részt ebben az alkotásban, amennyiben felügyel és kormányoz, az ügyességet és erőt a gépek szolgáltatják. Ma a faliszit óriási módon kezd elterjedni a világ minden államában. A kitűnő gépek lehetővé teszik olcsó előállítását és így ma nyugodt lélekkel mondhatjuk, hogy ugyanannyi falisztit termel a technika, mint amennyi buzát a mezőgazdaság. A papíroson kívül a falisztból hordókat, fürdőkádakat, tálcákat, szóval minden olyan tárgyatak készítenek, amit fából is lehetne, csakhogy ezek a faliszt-tárgyak finomabbak s olyan utánzatot lehet belőlük csinálni, mintha a' uniumból lennének. A faliszit nagy nevezetessége még az is, jóllehet jelenleg iparilag még ez a tulajdonsága nem használható ki, hogy cukrot és alkoholt lehet belőle kiválasztani. A jövő minden esetre meg fogja oldani azt a nagy kérdést is, hogy mi módon lehet iparilag, olcsón termelni faukrot, meg laborszeszt s akkor a faliszttermelés föltétlenül túl fogja haladni a gabonafaliszttermelést.

— **Nyilvános köszönet.** Az angol kormány hadügyi államtitkára által köszönetét fejezte ki a *Szent Lukács-füldön*, mert a dél-afrikai háboruban megsebesült tíz tisztet a téli kura ideje alatt teljesen díjmentes ellátásban és gyógykezelésben részesít.

— **Tűz Szófiaiban.** A bolgár külügyminisztérium házának tetje — amint Szófiából táviratozták — az éjjel leégett. A padlásan felhalmozott jelentéktelen régi akták odaégették. A fontosabb iratok mind megmentették és a minisztérium szomszédságában lévő szobrányába vitték.

— **Automobil.** *Debrecenből* táviratozták: *Debrecen* és *Nagyvárad* között tervezett automobil-közlekedés ügyében *Simonffy* polgármester előklésével delután érkezetelt tartottak. A vállalat nem látszik reálisnak, azért most már nem igen bíznak a létesítésében.

— **A munkanélküliek tüntetése.** A fővárosban lévő munkanélküliek között tegnap a szocialisták felhívásokat osztogattak szét, felszólítván őket, hogy feleségükkel és gyermekeikkel jelenjenek meg ma, vasárnap délután a Koronaherceg- és Váci-utcaikon, hadd lássa nyomorukat a sétáló úri közönség. Ma dél felé meg is jelent mintegy kétszáz munkás a Koronaherceg- és Váci-utcaiban. Mindannyi jól öltözött alak, ugyannyira, hogy csakis csoportba verődésük okozott némi feltűnést. E munkátlanok néhányszor végigsétáltak a Váci-utcat és a Koronaherceg-utcat és délfelé a Kossuth Lajos-utcaiba bevágva, a Kerepesi-úton szép csendesen eloszlottak. Rendőri beavatkozás sehol sem vált szükségessé.

— **Rendőri hírek.** A Kerepesi-út 29. számú házában lévő vendéglő tulajdonosa panaszt emelt a rendőrségnél, hogy mintegy 500—600 koronát érő ezüst evészköze a napokban eltűnt. A lopással *Papp Sándor* zental születésű 27 éves legényt gyanúsíták, akit átkísértek a vizsgálóbíróhoz. — A rendőrség letartóztatta *Sárközy* Erzsébet házassági születésű 17 éves cselédet, aki csak azért szegődött el, hogy gazdát meglopja. Eddig már vagy tizen emeltek ellene panaszt. — Az éjjel létegy óra tájban a Tónó- és Szagotvári-utak sarkán lévő fűszerkereskedésben tűz támadt. Azonnal a helyszínén termelt a VIII-ik kerületi és a központi őrség *Blaschnek* segédisztrel, s a veszedelmet még idejében elojították. A kár a megrongált árukban így is pár száz koronát tesz ki.

(x) **Egyenruhák,** diszöllőnyűk és libériák, olasz vivőszerűk igen olcsón kaphatók *Tiller Mór* és *Társ* cs. és kir. udvari szállítóknál Budapest, Váci-utca 35.

(x) **Ragyogó karácsonyfádisz.** Uj! *Football* társasjáték firt 2.—. *Halifax* firt 1.50. *Kertész Tódornál*.

(x) **Feltűnést keltő** karácsonyi ajándék: hölgyek részére: szecessziós selyem harisnyakötő párja 1 firt urak részére elegáns selyem nadrágtartó 1 firt 25-től lejjebb. Kapható *Kertész* Pál divatára házában Kerepesi-út 44., a Népszínházzal szemben.

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyujtot!**

FŐVÁROS.

(*) **A főváros közgyűlése.** A december 27-ikére, oszlőrtőkre kitűzött rendes közgyűlés főbb tárgyai a következők:

A szakbizottságok, valamint a fizetéstelen árvaszéki ülnökök választása. Az ezredéves kiállítás történelmi épületesoportjának újjáépítésére szükséges terület átengedése. A városigeti széklet után való díjzsed jogának a bérbeadása. A betegymizster leirata, a házi- és gympénzárban elhelyezett magánkótvények kezelése ügyében. Több vállalkozó föllebbezése a kórházak részére szükséges élelmiszerek szállítása iránt hozott tanácsú határozat ellen. A Szt-István-kórházi orvosok részére napi élelméz engedélyezése. A kéményseprő-iparra vonatkozó szabályrendelet módosítása. A budakeszi erdőnek a főváros közigazgatási területébe leendő bevonása. A *dob-utca megszélesítésére* vonatkozó indítvány. *Wessellény Miklós* emléktáblája helyének a megjelölése. *Gerleóczy Károly* és *Heinrich István* emlékének megőrökítése. Föllebbezések. Nyugdíjazások.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Operaház.** Ma, vasárnap este az *Operaházban* *Wagner* dalműve: *A walkür* került színre és a karmesteri emelvényen ezuttal *Márkus Dezső*, a *prágai Deutsches Landestheater* első karmestere ült, mint vendég-dirigens, aki a minap *Sába királynőjét* dirigálta nagy sikerrel. Tudjuk, hogy *Prágában*, a zenei kulturának ebben a klasszikus városában *Márkus Dezső* dirigálta a *Wagner*-ciklust, amelynek magas színvonala első sorban a jeles dirigenszt dicsérte. *Márkus Dezső* ma este is első rangú *Wagner*-dirigensnek bizonyult, aki behatolt a bayreuthi misztériumokba és a mester intenciója szerint érvényre juttatta a stilt. Nagy hálára kötelezett, hogy az éneket megvédte a zenekari kísérettel szemben, amelynek fölánye nálunk nem egyszer nyomja el a szólítást. Finom muzsikálissággal, eragradó temperamentummal, előkelő stílérzékkel és mesteri árnyalókkal dirigálta *A walkürt*, amely egyébiránt a rendes szereposztásban került színre.

** **Magyar Színház.** *Jane Pierny* kisasszony ma este befejezte vendégjátékát a *Magyar Színházban*. A francia társulat a *La femme à papa* című énekes bohózatot játszotta, amelyet néhány évvel ezelőtt nagy sikerrel adtak a *Népszínházban*. *Kury Klárával* a fő női szerepben. A francia szubretnek is bővebb alkalmat adott a szerep színésznői kvalitásainak az érvényesítésére. Ma azonban még jobban meggyőzött bennünket arról, hogy *Pierny* kisasszony par force kuplé-énekesnő s a pajkos francia kuplé, az amiben a legnagyobb hatást tudja keletni. Ugy látszik, ő maga is tudja magáról, hogy a kuplé a legnagyobb erőssége, mert nagyon szívesen nyul hozzá. Így jutottunk a *La femme à papa*-ban ma este a *Nebátúsvirág* ismeretes *Jani és Juci* kupléjához, amelyet *Jane Pierny* kisasszony megragadó bájjal s a mellett diskkrét finomsággal adott elő. A társulatról ma sincs egyéb megjegyezni valónk, mint csak az, amit már tegnap mondtunk, hogy nagyon tisztességes középészteriségből áll, akik együttvéve elég elogadható ensemble-t alkotnak. Az előadást ma valamivel nagyobb közönség nézte, mint tegnap. (M.-s.)

** **Kamara-zene.** A *Grünfeld-Bürger*-féle vonós-negyves társaság ma delután 4 órakor tartotta meg a Budapesti Könyvtár-Egyesület javára negyedik népszerű hangversenyt. A hangversenyt nagy közönség hallgatta végig. Az egyes részletek végén zajos tapsokkal fejezte ki a közönség tetszését, az elismerésből kijutott *Kortak* Ida zongoraművésznőnek is, akinek játéka nagy technikai fejlettségről, művészi felfogásról tett tanúságot.

** **El nem fogadott darabok.** A *Vigszínház* nem fogadta el előadásra a következő benyújtott eredeti darabokat:

A rendszer áldozatai. — Zách Klára. — Vajjon megbecsült? — A kultúra hajnalán. — Margit. — A fiatal asszony. — Franciska. — A hamburgi herceg. — Chrysanteim — Haszonlesők. — Babel. — Gyöngye emberek — Későn. — Tarenti Julia.

A szerzők darabjaikat a színház könyvtárasától átvethetik.

** **Kubelik kintüntetése.** *Bukarest*-ből telegrafálják nekünk, hogy *Kubelik* Jant, a nagyhirű fiatal hegedűst, a román király a „román királyi kamaraművész” címmel tüntette ki.

** **Hangverseny.** A X. kerületi nép- és iskolai könyvtár-egyesület választmányja az egyesület pénztára javára december 26-án, a karácsony másodnapján megnyúl *Kőházy Károl* díszes helyiségében tuncal és felolvasással egybekötött hangversenyt rendez. A jótékony célra való tekintettel közreműködnek szívségéből: *Amradola* Aranka zongoraművésznő, *Biróssy* Ilona operanékesnő, *Hock* János országgyűlési képviselő, *Schnöller* Lajos, a Magyar Zeneiskola igazgatója, *Austerweil* Ida, *Mánke* Béla, *Erdős* Mór stb. Az estély igen fényosnek ígérkezik.

Sorma Ágnes és a bécsi kritika. Említettük tegnap színházi rovatunkban, hogy Sorma Ágnes asszony, a bécsi kritika és közönség fagyos magaselete miatt, mindjárt első fellépése után, amelyen Nordt játszott, félbeszakította bécsi vendégjátékát és mesák ott fel nem lép többé, de valószínű, hogy általában félbeszakítja külföldi körútját és visszazár Berlinbe. A Nóra előadása közben valóságos fagyos tartózkodás illette meg a *Raimund-Theater* nézőjét, mintha csak jól előre kitervelt komplottról lett volna szó, amely egyenesen a berlini művész személyére irányult. Sorma asszony ezt mindjárt első jelenésé után észrevette s rendkívüli izgatottsággal vette rajta erőt, úgy, hogy csak nagynehezen tudta végigjátszani szerepét. Mire vége volt az előadásnak, a művész olyannyira rosszul lett, hogy öltözőjéből csaknem ki kellett vinni őt a kocsijába. Mikor a művész az előadás után való reggel a bécsi újságok kritikáit elolvasta, zokogásba tört ki és sírógörcsöket kapott. *Winternitz* hírvés orvostanárt hívták a művésznőhöz, aki miután megvizsgálta őt, a következő bizonyítványt állította ki részére:

Sorma Ágnes asszonyt ma orvosilag megvizsgáltam és nehéz foku cerebrastheniát konstatáltam rajta. Ennélfogva a legközelebbi időben, egészségének komoly veszélyeztetése nélkül, nem szabad a hivatásával járó izgalmaknak kiténie magát.

Sorma Ágnes asszonynak legalább két havi időre van szüksége, hogy egésze teljesen helyreálljon.

Winternitz tanár.

Sorma asszony Bécsből hosszabb tartózkodásra *Meránba* megy; társulata pedig feloszlik.

Megbízható forrásból értesülünk, hogy a *Vigszínház* vezetőségének egyik tagja a mai éjjeli vonattal Bécsbe utazott abból a célból, hogy Sorma Ágnes asszonyt *budapesti* vendégszereplésének a fenntartására rábírja. Kevés reményt fűzünk bár hozzá, de most már annál inkább óhajtanók, hogy a berlini drámai művész bementekozzék a *Vigszínház*ban s a magyar fővárosnak alkalma legyen elhalmozni őt mindazzal a tisztelettel és elismeréssel, amelyet művészete megérdemel s amelyet Bécsben éppen ránk, magyarokra való tekintettel tagadtak meg tőle.

A kecskeméti színház. Vonatközssal mai lapunkban megjelent vidéki színházi híreinkre, *Kada Elek*, *Kecskemét város* polgármestere, a következő sorokat intézte lapunk főszerkesztőjéhez:

Kedves barátom!
Bécses lapod e hó 23-iki számában a „Színház és Zene” rovatában Kövessy Albert igazgató alaptalanul van megtagadva. A cikk valószínűleg olyan egyéntől ered, aki nevezett igazgató helyét óhajtaná elfoglalni. A vádak alaptalanságát leginkább igazolja az, hogy Kövessyvel a szerződést a jövő évre megújítottuk. Midőn eme felvilágosításomat bécses lapod legközelebbi számában közölni kérem, fogadd őszinte baráti üdvözlömetet.
Kecskemét, 1900 december 23.

Kada Elek, polgármester.

Ziegler Klára, mint szerző. *Ziegler Klára* a neves német tragika, néhanapján mint szerző is foglalkoztatja a színpadot. A napokban *Életképek* cím alatt három egyfelvonásos apróságot adott tőle a *nürnbergi* színházban. A közönség sokat tapsolt, de inkább a szerzőnek, mint a kis daraboknak.

Videki színpadok. *Győri* levelezőnk írja: A *győri* színház a városi tanács egy évre kiadta *Bécs* Gyula szegedi színészek, aki azelőtt a *győri* színtársulat tagja volt. A jelenlegi igazgatónak, *Dobó Sándornak*, elég jól megy Győrött. Hetenkint két ujdonságot adt el. A társulat legkedveltebb tagjai: *Felédi Boriska*, *Takács Mariska*, akit jövőre Komjáthy szerződöttet el Debrecenbe, *Gróó Valéria*, *Nagy Imre* és *Szentes, Benedek Gyula*, *Nagy Gyula*.

Karácsony előestéje és a Telefon Hírmondó. A kereszténység legnagyobb ünnepe előestéjét minden ember szeretettel körében tölti. A színházak, zene színtételei mindenütt. A *Telefon Hírmondó* is bezártt már délután másodésként. Délig a hírosztorok rendez olvasása tart s csak karácsony első napján délelőtt lép újabb funkcióba, hogy felolvastassa a karácsony éjjelén történetek.

MŰVÉSZET.

As iparművészeti társulat karácsonya. Az iparművészeti társulat kiállításának napirendje a karácsonyi ünnepek miatt változtat szenved. Holnap, hétfőn délelőtt 9 órától 1-ig és délután 3 órától 6-ig marad nyitva a kiállítás. Karácsony első napján, kedden és a második ünnepen, szerdán délelőtt 9 órától 1-ig lesz nyitva a társulat. Ujév napján délelőtt 9 órától 1-ig tekinthető meg a kiállítás. Ujévtől kezdve a hétfői napokon zárva marad a társulat, a többi hétköznapon délelőtt 9 órától 1-ig tekinthető meg, vasárnapokon pedig délelőtt 9 órától 12-ig és délután 2 órától 4-ig. Esténként még pedig 5 órától 8-ig csakis a szombati napokon lesz nyitva a társulat. — Az iparművészeti múzeum karácsony két ünnepen zárva marad.

SPORT.

Football. Az esztendő utolsó football-mérkőzését a Ferencvárosi Torna-Club és az Ujpesti Football Club I. csapatai tartották meg tegnap a soroksári-úti versenypályán. Eredmény 2:1, a F. T. C. javára, még pedig az első félidőben 1:1, a második félidőben 1:0 eredménnyel. A minden tekintetben korrekt játékok csakis az átfagyott talaj keménysége látszott zavarni, mely még csuszamlós voltánál fogva a játékosokat az elbukás veszélyének tette ki. *Bíró* Malaky M. volt.

Korosolyás és Tátrában. Míg a budapesti jégbarátok már évek óta alig hallanak valamit jégről, addig a Tátrában már vigan folyik a korosolyás és tátrafüredi téli szanatórium vendégei közt. Az idő gyönyörű, s a nagyszámú vendégsereg mulatságára legközelebb korosolyás versenyt is rendeznek.

Pandora kimúlt. *Pandora*, gróf *Trauttmansdorff* Lajos híres kétévese, a minap kimúlt. A *Primás II.* csikó egyike volt a legjobb kétéveseknek, de csak tavasszal, amikor a Károlyi Gyula emlékversenyt is megnyerte, később már csak betegesen futott s nem tudta többé első nagy képességeit visszanyerni.

TÁVIRATOK.

Zágráb, december 23. A nemzeti párt tagjai, mielőtt Zágrábról elutaztak, gróf *Erdődy* klubelnök vezetése alatt megjelentek *Khuen-Hédervary* grófnál és karácsony és ujév alkalmából üdvözölték.

Bécs, december 23. Mintegy 600 nyomdász- és betűöntőlegény ma délelőtt babérkoszorút tett le a Gutenberg-szoborra.

Bülow kiténtetése.

Berlin, december 23. *Vilmos* császár ma délután meglátogatta gróf *Bülow* birodalmi kancellárt és átadta neki a fekete sarsendert. A kancellári kérvéssel azelőtt érkezett vissza a német udvaroknál tett körutjáról.

Az osztrák választások.

Villach, december 23. A villachi választókerület német néppártjának valamennyi külsőből kiküldött bizalmi férfai ma itt gyűlést tartottak és 67 szavazattal 3 ellenében kimondták, hogy a kerület német néppártja teljes bizalommal viselheti *Steinwender* Ottó képviselő iránt és őt újra felleptetik reichsrathi jelöltjükkül. Együttal felszólítják a párhíveket, hogy válasznak meg újra és ezzel adjanak kifejezést bizalmuknak és szerezenek neki elégtételt.

Nikita királyunkhoz.

Cettinje, december 23. *Miklós* fejedelem *Ferenc József* királyhoz a következő táviratot intézte:

Felséged kegyelme szereznekívánatai uralkodó jubileumom alkalmából újabb bizonyosságát adják felséged irántam érzett magas és drága jóindulatának. Szívem a legmélyebb hálával van eltelve felséged iránt. Hosszu és nehéz uralkodásom alatt mindenkor csak örülhettem olyan birodalom szomszédságának, amelynek magas kultúrája és haladása a legszerencsésebb és legjótékonyabb beolvást gyakorolta országom erkölcsi fejlődésére. Ez a befolyás és nemcsak jósága annak a lovasias és tisztelt uralkodónak, akit oly gyakran csodáltam, akinek jótéményét érzetem, mindig rendkívül bátorított feladatom teljesítésében. Országom, családóm és magam örökké hálásak leszünk felséged iránt. *Miklós*.

A reménykedő boerok.

Fokváros, december 23. (*Reuter*). Itt attól tartanak, hogy a helyzet komolylyá válhatik. A gyarmati hatóságok nagyon tükolöznek. Az északi kerület németalföldi lakossága között nagy a nyugtalanság. Attól tartanak, hogy a lakosság-nak ez a része esatlakozni fog a betört boerokhoz. A csapatok mozdulatait megnehezíti az, hogy több vasuti vonalat megrongált az eső. A boerok *Philippstown* mellett megleptek és elfogtak egy csapatot, amely földmérés végett volt kiküldve. Később szabadon bocsátották a csapatot, de mérőszerszámaikat elpusztították.

A khinal bonyodalom.

Róma, december 23. A *Stofani*-ügynökség jelenti *Pekingből* mai kelettel, hogy a khini meghatalmazottak holnap fogják átadni meghatalmazásukat az idegen követeknek.
New York, december 23. (*Reuter*). *Pekingből* jelenti tegnap kelettel, hogy a követek közös jegyzékét akkor adják át *Li-Hung-Csang*nak, ha majd felgyógyul betegségeiből.

Sztrájk.

Róma, december 23. *Génában* még egyre tart a sztrájk. *Saracco* miniszterelnök a sztrájkolók két tagu küldöttségét fogadta és kijelentette előtte, hogy a

génuai munkáskamarát feloszlató rendeletet nem vonhatja vissza, de új munkáskamara alakítását meg fogja engedni. Az új munkáskamara holnap alakul meg. Azt hiszik, hogy a sztrájkolók most már munkába fognak állani. Deczvaras nem fordult elő.

Géna, december 23. Mint hogy a hatóság engedélyt adott új munkáskamara alakítására, a sztrájknak, úgy látszik, vége van.

Közgazdasági távirat.

Görz, december 23. A kereskedelmi és iparkamara tegnap 50 éves fönállása alkalmából diszgyűlést tartott. *Lovag* Zahony, a kamara elnöke ünnepi beszédében rámutatott azokra az előnyökre, amelyek a kereskedő és iparosztályra a kereskedelmi kamara létesítéséből háramlottak. A gyűlés hódoló táviratot küldött ö felségének. *Bosizio* udvari tanácsos a kormány nevében üdvözölte a kamarát és dícsérettel emlékezett meg működéséről.

Nyiltér.

Nestle H. gyermeklisztje

legjobb alpesi tejet tartalmazza, onnélfogva nem kell tejet hozzáadni. Az anya- vagy dalka-tejtől való elválasztás ezen rég kipróbált, több mint 30 év óta bevezetett és kipróbált tápláló-szerrel szoptós gyermeknevelés kénytelen elérhető. Hasmenés és hányás kizárva.

Központi rakr: **BERLYAK F.**

Bécs, I., Naglergasse 1.

Kapható minden gyógyszerárú és áruáruháznál.

MEGJELENT

HOLLÓ MARTON

TALÁLT TÖRTÉNETEK

című elbeszélés-kötete.

Ára: két korona.

Megrendelhető a „*Budapesti Napló*” kiadóhivatalában, *József-körut* 18.

(Az e rovat alatt közöltetnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

KÖZGAZDASÁG.

Ipar- és kereskedelem.

A lavina-rendszer a kereskedelemben. *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter a következő rendeletet adta ki:

Ujabb időben tömegesen érkeznek Svájcból, még pedig különösen „*Glücks-Stern*”, „*La montre suisse*” és „*Providentia*” cégjelzést használó, *cheaux-de-fonde*-, óra- és ékszerkereskedőktől *utánzó*ttel terhelő új ajánlott nyomtatvány-küldemények, melyek iparcikkeknek az ugynevezett „*hólabda*” vagy „*lavina-rendszer*” útján való eladására vonatkozó szelvényeket tartalmaznak. Mint hogy iparcikkeknek a „*hólabda*” vagy *lavina-rendszer*” útján való elküldetése az 1884. évi XVII. t.-c. 168. §-ában foglalt büntető határozat alá eső kihágásnak minősített: az ily árusításra vonatkozó *hirdetményektől*, *szelvényektől* vagy *szelvényfüzetektől* a postán való szállítás joga a magyar korona országainak területén megvonatott. Felhívom ennél fogva a kir. posta- és távirat-hivatalokat, hogy a „*hólabda*” vagy „*lavina-rendszer*” útján való árusításra vonatkozó *hirdetményeket* és *szelvényeket* vagy *szelvényfüzeteket* tartalmazó (keresztöltés alatt, vagy le nem zárt borítékban feladott) nyomtatvány-küldeményeket ne vegyék fel, a gyűjtőszekrényekben talált vagy máshonnan beérkezett ilyen nyomtatvány-küldeményeket pedig ne küldjék tovább és ne is kézbesítsék, hanem következőképen kezeljék: a) a belsőoldón feladott ily nyomtatvány-küldeményeket, valamint a külföldről érdekek közül azokat, amelyek közönséges nyomtatvány-küldemények adatait fel, a királyi posta (és távirat) hivatalok foglalják le és esetről-esetre előjáró igazgatóságukhoz terjesztik fel; ellenben b) a külföldről ajánlott küldeményeként érkezett ily nyomtatvány-küldeményeket lassák el „*prohiba*” (kítöltva) megjegyzéssel és a feladás helyére küldjék vissza.

Az országos koronatarakárpénztár mint szövethozott ma tartotta negyedik évi közgyűlést dr. *Bochhor* Károly egyetemi tanár elnökele alatt. Az időmérleg a neheze gazdasági viszonyok ellenére a fejlődés nagy fokát mutatja. Ugy a beírtett tőke, mint a kölcsönállomány tetemesen emelkedett. A tagok száma szaporodott, s azok 5716 fizetésrészt birtokában vannak. A beírtettek összege 503.807 K., a kölcsönök összege 697.343 K. A tartalékalap 25.295 koronát tesz. A pénztárforgalom 2¼ millió, a tiszta nyereség 38.244 korona 84 fillér. A közgyűlés a jelentést egyhangyilag tudomásul vette, a felmentvényt megadta s *Rotter* Lajos vezérigazgatónak s az igazgatóságnak köszönetet szavazott. Végre megválasztották a felügyelő bizottságra *Neugebauer* Lászlót, *Rottenberg* Jenőt,

1 koronától 10 koronáig
alkalmas és célszerű
ajándéktárgyakat
uri, női divat és fehérművekben
ajánl
LUSTIG EDE,
Kerepesi-út 2. szám.
Minden cikk a szabott árral
ellátva kirakatkban látható.

FOLIES CAPRICE.
Ma:
nincs előadás.
Valódi mocca!
PICCOLO kávéházban

Váci-körút sz. Naponta 1—3 óráig valódi mocca-Bel- és külföldi pezsgők, valamint burgundi-bor különlegesség. Rendelkezésre állanak valamenyilapok. Szolid kiszolgálás. A karácsonyi ünnepekre szállítok a híres 4-féle melange kávéból 1 kilós csomagokban.
Tisztelettel
Kobelt Gyula kávékereskedő.

!Ujdonság!
a fényképészet terén!
Egy szabadalom megszerzése által abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy az esti órákban és borus idők alkalmával is oly fényképfelvételeket készíthetek, melyek a nappal készült felvételeket minden tekintetben fölülmulják.
Jutányos árak. Művészi kivitel.
Rivoli fényképészeti műterem
VII., Kerepesi-út 30.
Felülmúlhatatlan gyermekfelvételeknél.

A legszebb karácsonyi vagy ujévi meglepetés.
A petroleum-gázégyő,
ezidőszerint
a legremekebb világítás
70 gyertyafény égőképeséggel.
A lámpák átigazítása fölösleges!
1 liter petroleum ég 12—14 óráig!
Füst és korom lehetetlen!
Kezelése leggyyszerűbb!
Egy teljes felszerelés 13 korona.
Vidéki megrendelések csakis utánvétellel kapható
SALGÓ IZSÓ-nál
Budapest, V., Koháry-utca 19 b. Telefon.

SEMLER J.
posztókereskedése
osztrák császári és magyar királyi udvari szállító
BUDAPEST,
Bécsi-utca és Deák Ferenc-utca sark.
Alapították 1850.
Legalkalmasabb ünnepi ajándékok!
Eliemert jó minőségű fém-éltény és nadrágszövetek valamint a legújabb női kosztüm és jaquetto-kelmek. Most érkezett valódi angol fém- és női-pláidek. Legfinomabb Himalaya sba-vilok és kocsitakarók.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Hétfő, 1900. december hó 24-én.
Zárva.
NEMZETI SZINHÁZ,
Hétfő, 1900. december hó 24-én.
Zárva.
MAGYAR SZINHÁZ.
Hétfő, 1900. december hó 24-én.
Zárva.
Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Színház előadására kaphatók és előjegyezhetőek Bárd Ferenc és Testv. zeneműkereskedéseiben KossuthLajos-utca 4. sz. és Andrássy-út 42. sz. a., valamint a New-York kávéházban. (Telefon.)
VIGSZINHÁZ.
Hétfő, 1900. december hó 24-én.
Zárva.
NÉPSZINHÁZ.
Hétfő, 1900. december hó 24-én.
Zárva.
URÁNIA SZINHÁZ
Hétfő, 1900. december hó 24-én.
Zárva.

Somossy Mulató
(Nagymező-utca).
Albrecht Ferenc, igazgató.
Ma hétfőn
nincs előadás.
Holnap, kedd, december 25-én és szerdán 26-án mindkét napon 2 nagy díszelőadás
Fregoli vendéglátéka
Kedden, d. u. 10-11-kor népszerűelt helyárak mellett „Az Eldorado” egész új különlegességekkel. Este 8-kor:
A becsületesség.
Szerdán, délután 10-kor szintén mérsékelt helyárakkal „Az Eldorado” egész új különlegességekkel. Este 8-kor:
„BELMAGÓ.”
Csütörtök, december 27-én először:
„CHAMELEON”
egész új műsorral.
Jegyek ezen igen érdekes vendéglátékokhoz kaphatók a Mulató nappali pénztáránál 9—1 óráig és délután 3-tól és este a pénztáránál, ugyintam Weiss A. nagytizede Károly-körút 26., főszde Andrássy-út 38 és 28. szám alatt egész napon át.

Vegyünk karácsonyi ajándékot és mit?
Vegyünk FLASNER LAJOS
szeláru-üzletében
József-körút 17. szám.
A hol legjobb minőségű beretvakészletek, mindenféle ollók, zsebkések, evészkészők és konyhakések dus választékban kaphatók. Ugy hazai, valamint a legjobb idegen gyártmányok.
Köszörlések és javítások villany erővel berendezott működőszűrdémben gyorsan és jutányosan eszközölköttek.

Legalkalmasabb és legszebb
ajándékok karácsonyra.
Fuvolák 4, 5, 6, 8, 10 fit s feljebb.
Klarinétok 4, 5, 6, 7, 8 fit s feljebb.
Hegedűk 3, 4, 5, 6, 7, 8 fit s feljebb.
Gordonkák (cellók) 12, 16, 20 forint és feljebb.
Cimbellok erőteljes, csengő hanggal 35—500 forint.
Sternberg Amin és Testv.
es. és kir. udvari
hangszergyárosok Kerepesi-út 36.
Külön zongoratermek Kossuth La os-u. 22. (Károly-körú sarkán.) Zenepalota. Képes árjegyzék (minden cikkről külön) ingyen küldetők, de megnevezendők, hogy mifele hangszerről kívántatik az árjegyzék.

A közelgő karácsony alkalmából a következőkötöket ajánl
PALAIS ROYAL
Orlay Sándor perzsa csász., spanyol kir. udv. szállító
Budapest, Koronaherceg-utca 8. sz.
Gyémánt-utánzatok
párisi legyezők,
bőrdiszműárak,
chinai ezüstárak
gyári áron.

AZ IPARMŰVÉSZET
AZ 1900-IKI
PÁRISI
VILÁGKIÁLLÍTÁSON
SZERKESZTETTEK
FITTLER KAMILL ES GYÖRGYI KALMAN.
308 MŰVÉSI KIVITELU KEPPEL.
ARA A NAGYALAKU DISZMUNKANAK 12 KORONA.
Sajna java mindannak a művészeti becső drága kincsnek, a mit a világ összes nemzetieinek iparművészei a párisi világkiállításra felhalmogtak.
MÉGRENDDELHETŐ: LAMPEL R. (WODIANER F. ÉS FIAI)
ca. és kir. udvari könyvkereskedésben
Budapest, VI., Andrássy-út 21. szám a.

Magy. kir. államvasutak.
Igazgatóság.
Hirdetmény.
Uj személy- és podgyász-díjazás életleptétele a pápa—corral h. é. vasuton.
Ezen h. é. vasuton 1901. évi február hó 1-én uj személy- és podgyász-díjazás lép életbe, mely szerint a menedélek nagyobb részt jószállítanak. Az uj díjazás mellet a megújított napján életleptétt díjazás érvényen kívül helyozotak, a magyar királyi államvasutak díjazás-eláruló irodájában (Budapest, Geozgeri-utca 32. sz.) 20 fillérrét kapható.
Budapest, 1900. december 17-én.
Az igazgatóság.
(Utányomás nem díjazatik.)

Közneép-osztály.
Őszi menckiff ... 4 fit
Téli kabát ... 7 fit
Felöltő ... 4 fit
Perenc József-kabát (Gehzoék) ... 3 fit
Téli nadrág ... 4 fit
Rothberger Jakab,
Krisztóler 2. 1-es emelet.
Palackbor.
Gróf Zichy Jenő asztal-vidéki 1880. évi fajborát palackokkal együtt 50 krajczárral hazhoz szállítjuk. Róssa Lajos és társa, Poutmaniczky-utca 8. 790
Ifju vagy hölgy
Gymnasium vagy 6 polgári végzetű gyógyszerész-egyköznekek, azonnal tölvétoők. Ewé nyt Béla gyógyszerész, Szabadkai utca Pestmegye.

Titkos betegségek
mindennemű impotentiát még 1880-ból is a legjobb sikerrel, alaposan gyógyítja med. univ.
Dr. Fabinyi
v. körházi orvos, specialista
oly módszerrel, melyet sok ezer betegnél biztos eredménytel alkalmasítottak.
Eltos akkor folytán honarátium utca 12. sz. a. Dr. Levoiczke díjazásul valasz kívánata gyógyászatok. 1678
Lakás: Budapest, VII., Erzsébet-körút 12. l. em.
Bejárát a léposonál.
Külön váróterem.
Rendel: d. a. 9—3-ig este 8—9-ig.

Az Üstökös
a legrégibb, legkedveltebb magyar élclap.
Szerkeszti: SZABÓ ENDRE.
Megjelenik minden héten temerdekképpel.
Tartalma: Szatírák, humoreszkek, krónikás adomák, Mujkos kalandok, politikai karrikaturák, illusztrált adomák, trefás versek stb.
Előfizetési ára: negyedévre 4 korona.
Kiadóhivatal: V. ker., Kálmán-utca 2. szám, „Pallas”-nyomda.
Mutatványszámok kívánata ingyen küldetnek.

A

BUDAPESTI NAPLÓ

ingyen biztosítja előfizetőit

BALESET ELLEN.

Baleset folytán bekövetkező halál esetén 2000 kor. erejéig,
rokkantság esetén 2000 korona erejéig.

A biztosítás egész költségét a Budapesti Napló kiadóhivatala fedezi.

Mindenki annyi időre van biztosítva, amennyi időre előfizet.

A biztosítást a Mannheimi Biztosító Társaság magyarországi vezérkép. VI., Kemnitzer-u. 10. végzi.

☛ Minden előfizető, régi és új egyaránt ☚

jogérvényes biztosítási kötvényt kap.

A BUDAPESTI NAPLÓ ELŐFIZETŐI

karácsonyi ajándékkul gazdag tartalmu

DISZES NAPTÁRT

kapnak.

Előfizetés: egész évre 28 korona (14 frt), félévre 14 korona (7 frt), negyed-
évre 7 korona (3 frt 50 kr.), egy hónapra 2 korona 40 fillér (1 frt 20 kr.)

A „BUDAPESTI NAPLÓ” kiadóhivatala

József-körút 18.